

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN OP VRAGEN VAN

A.H.K. van Viegen (PvdD)
(d.d. 23 mei 2016)

Nummer
3185

Onderwerp
Provinciale natuur in de uitverkoop

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De onderstaande vermelde percelen maken deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN netwerk) en zijn in eigendom en beheer van de provincie Zuid-Holland. De provincie heeft deze natuurgebieden te koop gezet¹.

- *De Berkelse Zweth, gelegen in de gemeenten en Lansingerland, Pijnacker-Nootdorp en Rotterdam, 5 hectare groot groengebied met water, bos en graslanden;*
- *Akerdijk-Midden, Rotterdamseweg, gemeente Midden Delfland, 9 ha weidevogelgrasland;*
- *Keenwetering, Schipluiden, gemeente Midden Delfland, 9 ha weidevogelgrasland;*
- *Aalkeet-Buitenpolder gemeente Midden-Delfland, 5 hectare weidevogelgrasland;*
- *Wolvenpolder, Nissewaard, 40 ha natuurgebied met water, moeras en graslanden.*

Naar aanleiding hiervan wil de Partij voor de Dieren de volgende vragen aan u voorleggen.

1. *Zijn GS van plan om alle Zuid-Hollandse NNN-gronden te gaan verkopen, die eigendom zijn van de provincie Zuid-Holland? Zo ja, waarom en welke zijn deze gronden?*

Antwoord

Ja. GS hebben op 17 december 2013 de Nota Beheer EHS vastgesteld. Hierin zijn de verschillende mogelijkheden om het beheer te regelen voor de restantopgave EHS (inmiddels Natuurnetwerk Nederland - NNN geheten) tegen elkaar afgewogen. Op basis van deze criteria is de keuze gevallen op verkoop van natuurgronden. Zie Nota Beheer EHS. <http://idms/livelink/livelink.exe/properties/441703167>

---

¹ <http://www.zuid-holland.nl/kaart/nieuws/@13475/provincie-verkoopt-5/>

Provinciale Staten hebben op 26 februari 2014 het uitgangspunt van marktconforme verkoop van natuurgronden vastgesteld.

Het betreft voor het overgrote deel als natuur begrensde landbouwgronden die in het kader van de decentralisatie in eigendom zijn overgedragen aan de provincie. Daarnaast heeft de provincie ook zelf gronden binnen de NNN-begrenzing aangekocht.

NB: op verzoek van de Stuurgroep Krimpenerwaard werkt de provincie aan een instrumentenkoffer NNN. Een gedachte hierbij is dat behalve verkoop ook langjarige pacht, erfpacht of kavelruil tot de mogelijkheden behoort. Een definitief voorstel aan PS over de instrumentenkoffer moet nog worden gedaan.

2. *Zo nee, welke gronden wil de provincie mogelijk nog meer gaan verkopen?*

Antwoord

Zie het antwoord bij 1.

3. *Waarom ziet de provincie het in eigendom en in beheer hebben van het Natuurnetwerk Nederland niet meer als kerntaak?*

Antwoord

Het zelf in eigendom en beheer hebben van NNN is **nooit** een kerntaak van de provincie geweest. Van de 40.000 ha NNN in Zuid-Holland is ongeveer 37.000 ha bestaande natuur in eigendom en beheer bij terreinbeherende organisaties, waterwinbedrijven en particulieren. Een kleine 1000 ha is in eigendom van de provincie en ca. 2000 ha betreft particuliere landbouwgrond binnen de begrenzing. Zoals ook aangegeven in de door PS vastgestelde Beleidsvisie Groen vindt de provincie het van belang dat de provinciale doelen op het gebied van biodiversiteit en groenbeleving worden gerealiseerd; het zelf beheren van groene gronden is daarvoor geen noodzakelijke vereiste.

4. *Wat zien GS nog wel als kerntaak op het gebied van natuur en natuurontwikkeling?*

Antwoord

Zoals afgesproken in het kader van de decentralisatie zijn wij verantwoordelijk voor het realiseren van de natuurdoelen. Hiertoe vindt uitvoering plaats door gebiedspartijen en worden afspraken gemaakt met beheerders over het natuurbeheer. Via het Provinciale Monitoringsprogramma Biodiversiteit (PMP Biodiversiteit) blijft de provincie volgen of de vastgestelde biodiversiteitsdoelen worden gehaald.

5. *Waarom kiezen GS voor verkoop van natuurgebieden, waardoor de provincie zelf minder zeggenschap heeft over de wettelijke kerntaak natuur?*

Antwoord

Zie het antwoord bij 1. Provinciale Staten hebben op 26 februari 2014 het uitgangspunt van marktconforme verkoop van natuurgronden vastgesteld. Zoals gemeld heeft de provincie altijd al het beheer van het Natuurnetwerk aan andere partijen gelaten.

6. *Hoe is dit in andere provincies geregeld? Zien andere provincies dit ook niet meer als kerntaak? Kunt u dit per provincie specificeren?*

Antwoord

Geen van de provincies ziet het zelf in eigendom en beheer houden van natuur als kerntaak, voor zover ons bekend. Er is geen overzicht van hoe dit per provincie geregeld is. Wel heeft het Interprovinciaal Overleg, in samenspraak met de landelijke Manifestpartners (met daarin vertegenwoordigers van natuur- landbouw- en recreatieorganisaties), de kadernotitie 'Beheer en Eigendom van natuur' vastgesteld. In deze landelijke kadernotitie is verkoop van natuurgronden één van de mogelijk geachte opties.

7. *Wat zijn de kosten van deze verkoop en hoeveel uren worden hier door ambtenaren aan besteed?*

Antwoord

Tot nu toe hebben er twee openbare verkopen plaatsgevonden; derhalve zijn er nog geen kengetallen beschikbaar.

8. *Hoeveel inschrijvingen zijn er tot nu toe voor deze gebieden, gespecificeerd per gebied?*

Antwoord

De verkoopprocedure voor de in 2016 te verkopen gebieden loopt nog. Van de gebieden die vorig jaar zijn verkocht (4 ha Ouddorp en 4 ha polder Steekt) waren er in totaal drie inschrijvingen.

9. *Hoe wordt gehandhaafd, ook op de langere termijn, of in deze gebieden wordt voldaan aan de voorwaarden die aan de verkoop zijn gesteld, die het behalen van de kwalitatieve natuurverplichtingen moeten borgen?*

Antwoord

De voorwaarden voor de verkoop betreffen onder meer een kwalitatieve verplichting voor de instandhouding van het beheertype en de eis aan de koper om zich te laten certificeren en om te monitoren. De Stichting Certificering SNL houdt verschillende audits per jaar, waarbij er gekeken wordt of de gecertificeerde partij zich houdt aan het handboek.

Daarnaast doet de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), die in opdracht van de provincie de SNL/SKNL-regelingen uitvoert, jaarlijks een aantal steekproeven bij de beheerders. De steekproef bestaat uit een administratieve- en een veldcontrole. De RVO doet de administratieve controle en de provincie doet de veldcontrole of laat deze doen. De controle van de natuurverkopen worden met ingang van dit jaar aan de bestaande veldcontroles toegevoegd. Daarnaast geeft het PMP Biodiversiteit de provincie de mogelijkheid om voortgangsgesprekken met beheerders te voeren, zoals besproken met de Commissie Groen en Water inzake de uitwerking van de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer (26 november 2014).

10. *Wanneer grijpt de provincie in als het fout gaat en moet de nieuwe eigenaar de grond dan weer teruggeven? Of wat zijn de consequenties?*

Antwoord

Net zoals bij bestaande natuur zal er bij ongeregelheden doorgaans eerst overleg met de beheerder plaatsvinden. Indien nodig kan worden teruggегреpen op de sancties die in de koopovereenkomst zijn opgenomen. Dit betreft geldboetes, vordering van nakoming en/of vordering van schadevergoeding. Indien bepaalde inrichtingsverplichtingen niet worden nagekomen, dan heeft de provincie de mogelijkheid de grond terug te kopen.

11. *Welke eisen stellen GS aan beheer en inrichting teneinde de natuurdoelen te halen en hoe wordt dit helder en transparant gemaakt?*

Antwoord

Voor nieuwe, nog in te richten natuur maken de inrichtings- en beheereisen deel uit van de verkoopinformatie. Hierdoor kan de nieuwe eigenaar zelf het gebied inrichten en beheren (Design, Build, Maintain – Groene DBM). Voor bestaande natuur wordt in opdracht van de provincie een ecologische 0-meting opgesteld, zodat de uitgangssituatie vastligt. Uitgangspunt zijn de natuurbeheertypen van het provinciale natuurbeheerplan, zoals jaarlijks vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Bij de plannen wordt een hoog ambitieniveau nagestreefd. Dit wil zeggen dat van de drie verschillende mogelijke kwaliteitsniveaus per beheertype (goed/matig/slecht) de kwaliteit goed wordt nagestreefd.

De inrichtings- en beheereisen of de 0-meting maakt deel uit van de openbare verkoopinformatie en is dus voor elke geïnteresseerde partij beschikbaar. Vervolgens mogen marktpartijen aangeven hoe ze het gewenste hoge ambitieniveau denken te gaan behalen. De biedingen worden (kwalitatief) hierop beoordeeld.

12. *Gaat het hier om een inspanningsverplichting of een resultaatverplichting?*

Antwoord

De inrichtings- en beheermaatregelen die door de geselecteerde koper wordt voorgesteld, maken deel uit van de koopovereenkomst en wordt notarieel ingeschreven als kwalitatieve verplichting. Dit betreft resultaatsverplichtingen.

13. *Natuur is van ons allemaal; natuurontwikkeling en natuurbeheer dient een groot algemeen maatschappelijk belang. Als gronden met een belangrijk publiek belang worden overgedragen aan een private partij, is het risico aanwezig dat niet het publieke belang, maar het private en commerciële belang leidend zijn. Wat is het standpunt van GS ten aanzien van deze marktwerking?*

Antwoord

De natuur is in dit land altijd al deels overgedragen aan private partners waaronder NM en ZHL maar ook anderen. Zoals u bekend streeft dit college naar een gelijk speelveld voor bestaande terreinbeheerders en nieuwe partijen.

Ook steunen wij de ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen. Binnen de ruimte die de natuurdoelen bieden, geven wij ruimte aan ondernemerschap.

14. *Welk belang zou een private partij volgens u hebben bij het kopen van natuurgrond als er geen commerciële prikkels zijn?*

Antwoord

De praktijk van jaren leert dat dat vele kunnen zijn en ook verschillen per partij. Eind vorig jaar zijn twee provinciale natuurgebieden verkocht aan lokale melkveebedrijven, waaronder een biologisch bedrijf. Gelet op de beperkende voorwaarden ten behoeve van de instandhouding van natuurwaarden zijn commerciële prikkels niet direct aan de orde. Genoemde motieven van kopers zijn onder meer de belangstelling voor natuur- en weidevogelbeheer en de goede inpasbaarheid van de natuurgrond in de bedrijfsvoering.

15. *Welke mogelijkheden cq. instrumenten heeft de provincie na verkoop nog in handen om in te grijpen als niet wordt voldaan aan de natuurdoelen of aan de gestelde voorwaarden?*

Antwoord

Zie het antwoord bij vraag 10.

16. *Het in eigendom hebben van grond is een sterk middel om te sturen op het gebruik van de grond. In hoeverre brengt de verkoop van de genoemde gronden het risico met zich mee dat de toekomstige eigenaar op deze gronden activiteiten onderneemt wanneer dit zou passen binnen het bestemmingsplan en een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden met betrekking tot de NNN niet aangetoond kan worden?*

Antwoord

Binnen de door ons gestelde natuurdoelen is het beleid van de provincie om andere partijen de ruimte te geven om te komen tot verdienmodellen waarbinnen de doelen worden gerealiseerd. Dit uitgangspunt is opgenomen in de Beleidsvisie Groen en de Uitvoeringsstrategie NNN.

17. *Worden de kopers van bovengenoemde gronden automatisch ook de beheerders? Of kunnen de kopers desgewenst een derde partij als beheerder inschakelen?*

Antwoord

Koper wordt automatisch verantwoordelijk voor het beheer en de realisering van de doelen. Desgewenst kan de nieuwe eigenaar het beheer bij een derde partij onderbrengen, echter dat ontslaat de eigenaar niet van zijn verantwoordelijkheid.

18. *Het is aannemelijk dat hoe meer grond één terreinbeheerder in een regio bezit, hoe efficiënter deze het beheer zal kunnen uitvoeren. En hoe effectiever dit beheer is doordat het beheer van verschillende terreinen binnen een gebied op elkaar afgestemd kan worden. Is het juist dat met uw strategie van het verkopen van NNN gebieden de versnippering van het beheer fors toe kan nemen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Het principe van openbare verkoop brengt op zichzelf inderdaad een zeker risico van versnippering met zich mee. Dit college is echter niet van mening dat om die reden alle grond in een regio naar één terreinbeheerder zou moeten gaan. Wel streven wij naar eenheid in beheer, bijvoorbeeld door aan marktpartijen te vragen hoe ze noodzakelijke afstemming met direct aangrenzende percelen denken te gaan vormgeven. Vanuit Den Haag kunnen en willen wij niet opleggen hoe het natuurbeheer het meest efficiënt kan worden uitgevoerd; dit kunnen de beheerders in de regio zelf het beste.

19. *In hoeverre draagt versnippering van eigendom en beheer volgens u bij aan het vergroten van de efficiëntie en effectiviteit van het natuurbeheer (en daarmee aan het terugdringen van de achteruitgang van de biodiversiteit)?*

Antwoord

De door ons gevraagde afstemming tussen beheerders draagt naar onze mening voldoende bij aan het vergroten van de efficiëntie en effectiviteit van het natuurbeheer.

20. *Wat gaat er gebeuren als gronden niet worden verkocht?*

Antwoord

Indien gronden onverhoopt niet worden verkocht, zoekt de provincie in principe op basis van een openbare procedure een geschikte beheerder en blijft het eigendom vooralsnog bij de provincie. Deze situatie heeft zich nog niet voorgedaan.

21. *Wordt in lijn met de ecologische infrastructuur het eigendom en beheer van provinciale asfaltwegen ook afgestoten en niet meer als kerntaak gezien? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Het eigendom en beheer van de provinciale wegen is niet te vergelijken met het eigendom en beheer van natuur. Wederom wijzen wij erop dat het overgrote deel van het NNN Zuid-Holland van oudsher in handen is van (private) natuurorganisaties.

